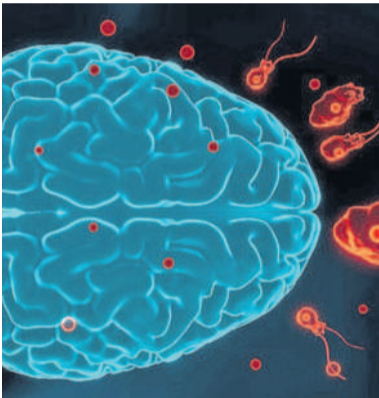

ఇటీవల కేరళ రాష్ట్రం మలప్పురం జిల్లాలో ఓ బద్దెండ్ల బాలిక అమీబిక్ మెనింగ్ ఎన్సెఫాలిటిస్ తో మరణించింది. మే 13 నుంచి ఆ బాలికకు కోజికోడ్ లోని ప్రభుత్వ వైద్య కళాశాల దవాఖానలో చికిత్స జరిగింది. వారానికి పైగానే వెంటిలేటర్ పై గడిపింది. డాక్టర్లు ఎంతగా ప్రయత్నించినప్పటికీ ఆ బాలికను కాపాడలేకపోయారు. మెదడుకు సోకే ఈ అసాధారణ మైన అమీబిక్ మెనింగ్ ఎన్సెఫాలిటిస్ అంటే ఏమిటి..?

మెదడును తినే అమీబా

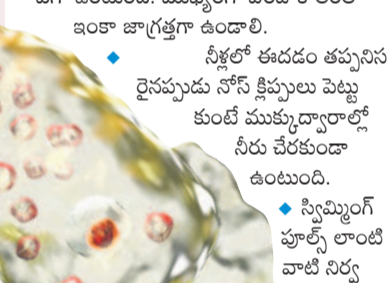
మెదడును తినే అమీబా (ట్రోపాన్ ఈటింగ్ అమీబా)ను శాస్త్రీయంగా నెగ్లెరియా ఫోలేరి అని పిలుస్తారు. అరుదుగానే అయినప్పటికీ ఇది మెదడులో తీవ్రమైన ఇన్ఫెక్షన్ కారణమవుతుంది. దీన్ని ఫ్రైమర్ అమీబిక్ మెనింగ్ ఎన్సెఫాలిటిస్ (పీఎంఎ) అంటారు. నెగ్లెరియా ఫోలేరి అనేది వెచ్చటి మంచినీటి పనచులైన చెరువులు, నదులు, వేడినీటి బుగ్గలు, నిర్వహణ సరిగ్గా లేని స్విమింగ్ పూల్స్ లో కనిపించే ఏకకణ జీవి అమీబా. ఇది 30 డిగ్రీల సెంటీగ్రేడ్ కు పైబడిన ఉష్ణోగ్రతలో అభివృద్ధి చెందుతుంది.

మొదలుపెడుతుంది. దీన్నే పీఎంఎ అంటారు. లక్షణాలు బ్యాక్టీరియల్, వైరల్ మెనింజైటిస్ లతో తలెత్తే తలనొప్పి, జ్వరం, వికారం, వాంతులు లాంటివే ట్రోపాన్ ఈటింగ్ అమీబాలోనూ కనిపిస్తాయి. ఐదు నుంచి ఏడు రోజులలోపు రోగి మెదడులో మూర్ఖులు కనిపిస్తాయి. కపాలం లోపల ఒత్తిడి, నీజుడు, హెల్మింటోస్ టెన్సిన్ అభివృద్ధి చెందుతాయి. కొన్నిసార్లు అమీబా మెదడు కణజాలాన్ని మరొకటిగా ద్వంద్వం చేయడంతో కోమాలోకి వెళ్లిపోయే పరిస్థితి దాపురిస్తుంది. యాంటీ బయోఫోమ్ యల్ చికిత్స చేసినప్పటికీ పీఎంఎతో మరణాల రేటు ఎక్కువగానే ఉంటుంది. డాక్టర్లు చెబుతున్నారు. అమీబా సోకిన తొమ్మిది రోజుల తర్వాత పీఎంఎ లక్షణాలు బహుభావం అవుతాయి.

నివారణ మార్గాలు నిజానికి ట్రోపాన్ ఈటింగ్ అమీబా ఇన్ఫెక్షన్ సోకే అవకాశాలు తక్కువగానే ఉంటాయి. అయినప్పటికీ కొన్ని నివారణ చర్యలు తీసుకుంటే ఆ కొంచెం ముప్పు కూడా తగ్గుతుంది. నులివెచ్చగా ఉండే మంచినీటి కొలనులు, స్విమ్మింగ్ పూల్ లో ఈదడం, డైవ్ చేయడం కూడదు. ఈ నీళ్లలో అమీబా పెరుగుదల ఎక్కువగా ఉంటుంది. ముఖ్యంగా ఎండకాలంలో ఇంకా జాగ్రత్తగా ఉండాలి.

చికిత్స పీఎంఎ ముదరకుండా తొలిదశలోనే రోగి నిర్ధారణ చేసుకోవాలి. లేకుంటే ఇన్ఫెక్షన్ తీవ్రమై ఒక్కోసారి ప్రాణాంతకం కావచ్చు. ఇక చికిత్సలో యాంటిబయోటిక్ లు మందులు, మద్దతు చికిత్స, మెదడు వాపు తగ్గడానికి చికిత్స మొదలైనవి భాగంగా ఉంటాయి.

ఇన్ఫెక్షన్ కు కారణాలు నెగ్లెరియా ఫోలేరి అమీబా ఉన్న నీళ్లు ముక్కు ద్వారా మన శరీరంలోకి ప్రవేశించడం వల్ల ఇన్ఫెక్షన్ తలెత్తుతుంది. ఈతకోట్టడం, డైవింగ్ చేయడం, శ్వాస సరిగ్గా ఆడటానికి నాసల్ ఇరిగేషన్ విధానాన్ని పాటించడం మొదలైన వాటి ద్వారా కలుషిత జలాలు ముక్కు నుంచి శరీరంలోకి ప్రవేశిస్తాయి. ఇలా లోపలికి కాలబడిన అమీబా మెదడును చేరుకుంటుంది. అక్కడ అది ఇన్ఫ్లమేషన్ కు కారణమవుతుంది. మెదడు కణజాలాన్ని ద్వంద్వం చేయడం

నీళ్లలో ఈదడం తప్పనిసరిగా దైనిచ్చుకు నోన్ క్లిప్టులు పెట్టుకుంటే ముక్కు ద్వారా నీరు చేరకుండా ఉంటుంది. స్విమ్మింగ్ పూల్ లాంటి వాటి నిర్వహణ సరిగ్గా ఉండాలి. అమీబా సరిగ్గా అమీబా సరిగ్గా పడనీషన్ పడనీషన్ చేస్తూ ఉండాలి. శ్వాసలో అవరోధాల నివారణ కోసం చేసే నాసల్ ఇరిగేషన్ కోసం క్రిమిరహితం చేసిన, డిస్టిల్డ్ నీళ్లు కాని, ముందుగానే కాచి చల్లార్చిన నీళ్లును వాడకూడదు. స్విమ్మింగ్ పూల్స్, వేడినీటి బుగ్గల్లో స్నానం చేసినప్పుడు తల నీళ్లలో ముసగండా డాగ్రత్త పడాలి. ఇలాంటి నీటిలో అమీబా ఉండటానికి అవకాశాలు ఎక్కువ.

అమెరికాకు చెందిన పరిశోధక సంస్థ రిజర్చ్ అధ్యయనం ప్రకారం సాధారణ ప్రజల కంటే ధూమపానం, మద్యపానం వ్యసనపరులనే ఎక్కువశాతం అనారోగ్య సమస్యలు చుట్టుముడుతున్నాయని తేలింది. వీటిలో ప్రమాదకరమైన క్యాన్సర్లు కూడా ఉన్నాయి. మద్యపానం, ధూమపానం వల్ల ఊపిరితిత్తులు క్యాన్సర్ వస్తుందని వైద్యులు హెచ్చరిస్తూ ఉంటారు. కానీ, ఈ దురలవాట్లు శరీరంలో ఇతర అవయవాలపైనూ దుష్ప్రభావం చూపుతాయి. వీటిలో అతి ప్రధానమైనవి హెడ్ అండ్ నెక్ క్యాన్సర్లు.

దురలవాట్లతో తలబరువు

త్తులు వాడటం వల్ల క్యాన్సర్ తప్పదని 30 ఏండ్ల కంటే ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ (డబ్ల్యూహెచ్ఓ) హెచ్చరించింది. అయినప్పటికీ రోజూ రోజూ ధూమపానం, మద్యపానం చేసేవారి సంఖ్య పెరుగుతూనే ఉన్నది. దీనికి అనుగుణంగానే క్యాన్సర్ రోగుల సంఖ్య కూడా పెరుగుతూ వస్తున్నది.

- ఏ భాగాల్లో క్యాన్సర్లు?**
- పాలానాసల్ సైన్స్ (తల మధ్యభాగంలో, ముక్కుకు రెండువైపులా బోలుగా ఉండే ప్రాంతాలు, ఎముకలు)
 - లాల్జుల గ్రంథులు - నోట్లో కిందిభాగంలో, దవడ ఎముకలకు రెండువైపులా ఉండే లాలా జలగ్రంథులు
 - ఓరల్ క్యావిటీ (పెదవులు, నాలుక, చిగుళ్లు, నోటి కింది, పై భాగాలు, జ్ఞాన దంతాల వెనక వైపు ఉన్న చిగుళ్లు)
 - ఫారింజియల్ (ముక్కు వెనక 5 అంగుళాల పొడవుతో అన్నవాహికను కలిపే గొట్టం)
 - లారింజియల్ - మాట్లాడటానికి సహకరించే స్వరపేటిక
 - హాట్ కార్డ్స్
 - అహోరాత్రి క్యాన్సర్లు (తల మధ్యభాగంలోకి పోకుండా అడ్డుకునే ఎపిగ్లాటిస్)

ముందుగా ధూమపానం, మద్యపానం దురలవాట్లను వదిలివేసుకోవాలి. ప్రస్తుతం క్యాన్సర్ వ్యాధులకు సంబంధించి అత్యధునిక చికిత్సా పద్ధతులు అందుబాటులోకి వచ్చాయి. అయితే చికిత్స అనేది ప్రధానంగా వ్యాధి దశపై, ఆ తర్వాత వ్యాధి సోకిన భాగంపై ఆధారపడి ఉంటుంది. హెడ్ అండ్ నెక్ క్యాన్సర్లకు చికిత్సా పద్ధతులు అందుబాటులోకి వచ్చాయి. ఒకటి సర్జరీతో, రెండో డెర్మేటోమీ, కొన్నిసార్లు ఈ రెండు అవసరం కావచ్చు. రోగి ఆరోగ్య స్థితి ఆధారంగా సర్జరీ, రేడియేషన్, కీమో, టార్గెటెడ్ థెరపీతో పాటు కొన్ని రకాల సమైక్య డెర్మేటోమీ కూడా అవసరమై బట్టి ఇవ్వడం జరుగుతుంది. తల, మెదడు లాంటి సున్నితమైన భాగాల్లో చికిత్స చేసే సమయం, వాటి పనితీరు, ముఖంలో అనేక మార్పులు కనిపిస్తాయి. కొన్నిసార్లు మూటాడేబుల్స్ గాంటులో మార్పు, నమూనానికే ఇబ్బంది దివడం, దవడ ఎముక పట్టే సినట్లు ఉండటం, మొద్దుబారి నట్టూ ఉండటం వంటి మార్పులు చోటుచేసుకునే అవకాశాలు ఉంటాయి.

తొలిదశలోనే... హెడ్ అండ్ నెక్ క్యాన్సర్ వ్యాధులకు తొలిదశలోనే గుర్తింపు సర్జరీతోనే వ్యాధిని పూర్తిగా నయం చేయవచ్చు. అంటే ఒకటి, రెండు దశల్లోనే వ్యాధిని గుర్తించాల్సి ఉంటుంది. ఆ తరువాత సర్జరీ జరిగిన భాగాన్ని రిక్నెక్షన్ చేయాల్సి రావచ్చు. ఇక మూడు, నాలుగు దశలకు చేరుకుంటే సర్జరీతోపాటు కీమో, రేడియేషన్ కూడా అవసరం అవుతాయి. ఇటీవలే, పీఎంఎటీ, ఐజీఆర్టీ, ఐజీఆర్టీ, బ్రాకిథెరపీ, టీఎంథెరపీ లాంటి అధునిక పద్ధతులు లతో రేడియో థెరపీ ద్వారా చికిత్స అందించవచ్చు. ఇక సాధారణంగా హెడ్ అండ్ నెక్ క్యాన్సర్లలో కీమో థెరపీ పాత తక్కువగానే ఉంటుంది. కీమో సందర్భాల్లో మాత్రం కీమోను మిశ్రమ చికిత్సగా అందిస్తారు. ఉపశమనం కోసం పాలియేటివ్ కేర్లోనూ కీమోను ఉపయోగిస్తారు. అయితే చివరి దశలో పోస్ట్ థెరపీలోనే చికిత్స తీసుకునే వారికి మంచి ఫలితాలు లభించే అవకాశాలు ఎక్కువ.

... మహేశ్వరరావు బండారి
డాక్టర్ చింతమడక సాయిరామ్ క్లినికల్ ఆంకాలజిస్ట్ ఎంఎన్ఆర్ క్యాన్సర్ హాస్పిటల్

ఈ పుడ్లతో మహిళలు ఫిట్ గా

మహిళలు ఆరోగ్యంగా ఉన్నప్పుడే కుటుంబం మొత్తం హెల్తీగా ఉంటుంది. భర్త, పిల్లలు, తల్లిదండ్రులు, అత్తమామలు ఇలా ఇంటిల్లిపాదిన ఆరోగ్యంగా ఉండేందుకు మహిళలు శ్రద్ధ చూపాలి. అది విధంగా సొంత ఆరోగ్యంపై కూడా అంత శ్రద్ధ చూపాలి. దానికోసం ముందుగా తినే ఆహారంపై దృష్టిపెట్టాలి. శరీరానికి అవసరమైన పోషకాలు అందించే ఆహారాన్ని ఎక్కువగా తీసుకోవాలి. శరీరాన్ని ఫిట్ గా, ఆరోగ్యంగా ఉంచుకోవడానికి ఏ ఆహారాలు తీసుకోవాలి? ఇప్పుడు చూద్దాం..

బరన్ శరీరానికి బరన్ ఎంతో ముఖ్యం. దీని వల్ల శరీరానికి ఆక్సిజన్ బాగా అందుతుంది. రోజూవారి ఆహారంలో అకుపచ్చని కూరగాయలు, విత్తనాలు, పండ్లు తీసుకోవాలి.

విటమిన్ బి12 మెదడు చుక్క పని చేయడానికి, మానసిక ప్రశాంతతకు విటమిన్ బి12 అవసరం. మాంసం, చీజ్, పాలు, గుడ్లు, బాదం పప్పు, పుట్టణ్ డుగులను ఆహారంలో చేర్చుకోవాలి. స్టీల్ ఎక్కువగా వచ్చే మూడ్ సింగ్లీ సమస్యకు విటమిన్ బి12 చక్కని పరిష్కారం.

బయోటిన్ మెరిస్ చర్మం, జుట్టు, కీళ్లకీయ మెరుగుదలకు బయోటిన్ అవసరం. గుండె, నాడీ వ్యవస్థను ఆరోగ్యంగా ఉంచేందుకు సహాయపడుతుంది. అరటిపండ్లు, బ్రోకలీ, బాదంపప్పు, తృణ దాణాలు, ఆలుగడ్డలు, గుడ్డ నుంచి శరీరానికి బయోటిన్ అందుతుంది.

కాల్షియం బహులికార, పాలు, చియా గింజలు, సోయాబీన్స్ లో కాల్షియం ఎక్కువగా లభిస్తుంది. ఇది ఎముకలు బలంగా, గుండె ఆరోగ్యంగా ఉంచడంలో సహాయపడుతుంది. స్త్రీలకు ఎముకలు దృఢంగా ఉండటం చాలా ముఖ్యం.

విటమిన్ డి మాంసం, చేపలు, గుడ్లు, నారింజను రోజూవారి ఆహారంలో భాగంగా చేసుకోవాలి. విటమిన్ డి మెదడు, కండరాల పనితీరు మెరుగుపడటానికి దోహదపడుతుంది. నోటి ఆరోగ్యాన్ని కాపాడుతుంది. దంతాలను పటిష్ఠం చేస్తుంది.

నెలల బిడ్డకు గుండె గతి తప్పతుందా? మా పాప వయసు మూడు నెలలు. మూడు వారాల కిందటి సరిగా పాలు తాగడం లేదని, నీరసంగా ఉందని వైద్యుణ్ణి సంప్రదించాం. పాప గుండె కొట్టుకునే రేటు ఎక్కువగా (200కు పైగా) ఉందని, వెంటనే పెద్ద దవాఖానకు తీసుకెళ్లమన్నారు. అక్కడ ఈనీటి పరీక్ష చేశారు. పాపకు ఎస్టీటీ (సుప్రా వెంట్రీక్యులర్ టాకికార్డియా - supra ventricular Tachycardia) సమస్య ఉందని మందులు ఇచ్చారు. తర్వాత పాప నార్మల్ అయింది. మరుసటి రోజు డిశ్చార్జ్ చేశారు. కానీ, మళ్లీ గత వారం అదే సమస్య వచ్చింది. ఇలా ఎందుకు జరిగింది. దీనికి పూర్తి చికిత్స లేదా? సలహా ఇవ్వగలరు.

పిల్లల పెంపకం జాలంలో పడేపడే గుండె కొట్టుకునేలా ఇచ్చే సిగ్నల్స్ క్రేక్ చేసి.. సమస్యను పరిష్కరిస్తారు. ఇది మరి ప్రమాదకరమైన గుండె జబ్బు కాదు. దీనికి పూర్తిస్థాయి చికిత్స ఉంది. కొంత మంది విషయంలో ఎలాంటి చికిత్స లేకుండానే తగ్గివచ్చు. కొందరికి ట్రాన్జియెంట్ డయానోసిస్ సమస్య పరిష్కారం కావచ్చు. ఇంకొందరికి అబ్లేషన్ (ట్రీటింగ్) అవసరం పడవచ్చు. పాప విషయంలో మెరుగైన చికిత్స కోసం పీడియాట్రిక్ కార్డియాలజిస్టును సంప్రదించండి. వారిచే సూచన మేరకు చికిత్స చేయించండి.

మధ్యాహ్నమే మేలు పెరుగు ప్రపంచమంతటా బాగా ప్రాచుర్యంలో ఉన్న ఆహార పదార్థం. ఎన్నో పోషకాలను కలిగిన పెరుగు శరీరానికి చుట్టూ పోషకాన్ని ఇస్తుంది. పొట్ల ఆరోగ్యానికి కూడా సహకరించే పెరుగును ఎప్పుడంటే అప్పుడు తినకూడదు. దీనికి ఓ సమయం అంటూ ఉంది. **పెరుగులో** ప్రోటీన్లు ఎక్కువగా, కార్బోహైడ్రేట్లు, విటమిన్లు, మినరల్స్ కొద్ది పరిమాణంలో ఉంటాయి. శరీరంలో వివిధ అవయవాలు సక్రమంగా పనిచేయడానికి ఇవి దోహదపడతాయి. **పెరుగు** తినడానికి మధ్యాహ్నం సమయం... అది బోజనం తర్వాత అనువైనది. తిన్న తర్వాత పెరుగు తీసుకోవడం వల్ల అరుగుదల సాఫీగా జరిగిపోతుంది. శరీరానికి మరింత శక్తి లభిస్తుంది. **పెరుగులో** ఉండే ప్రోబయోటిక్స్ పొట్లలో మంచి బ్యాక్టీరియాను సమతుల్యతలో ఉంచుతాయి. పొట్ల ఆరోగ్యానికి మేలుచేస్తాయి. **ఇక** రాత్రిపెరుగు తినకూడదు. ఇది నిద్రకు చేటుచేస్తుంది. పొట్లలో సమస్యలకు కారణమవుతుంది.

• ఓ పాఠకురాలు